

## Čís. 10565.

Na straně jest jen, by přednesla skutkový podklad nároku neb obrany. Právně tento skutkový podklad zhodnotiti není povinností strany, nýbrž úkolem soudu.

Advokát, vystupující při sjednávání dohody sice formálně jako zastupce jedné strany, ve skutečnosti však jako právní poradce obou stran, jest oběma stranám zodpovědným podle § 9 adv. ř. a § 1299 obč. zák.

(Rozh. ze dne 26. února 1931, Rv I 192/30.)

Žalobkyně domáhala se na žalovaném advokátu zaplacení 5.000 Kč. Oba nižší soudy žalobu zamítly, Nejvyšší soud uznal podle žaloby.

## Důvody:

Jest souhlasiti s dovolacím spisem, že povinností žalobkyně bylo jen, by přednesla skutečnosti, o které svůj nárok opřela (§§ 177 až 179 a § 226 c. ř. s.), nikoliv, by je právnicky zhodnotila. To bylo věcí soudu. Žalobkyně uvedla v žalobě v podstatě, že se sešla se svým bývalým manželem v advokátní kanceláři žalovaného k jednání o rozluce, že bylo ujednáno, že obdrží od manžela 5.000 Kč, jakmile bude manželství prohlášeno za rozloučené, že advokát nebude prováděti rozluce dříve, než bude 5.000 Kč manželem u něho složeno, že tyto peníze skutečně byly složeny, o čemž ji advokát dopisem ze dne 13. července 1928 ujistil a se ještě v dopise ze dne 22. srpna 1928 ptal, jak má peníze pro ni složené zaslati, že jasně prohlásil, že peníze žalobkyni sám vyplatí, jakmile rozluce bude provedena, že však dopisem z 1. září 1928 jí oznámil, že jí peníze vydati nemůže, protože je její manžel ze záložny vybral; že žalovaný advokát neměl právo podávati žádost nebo žalobu o rozluce, dokud neměl 5.000 Kč složeno ve své kanceláři neb ve své výhradné dispozici a podal-li žádost nebo žalobu o rozluce bez toho, že jí sám ručí za správné vyplacení této částky, k jejímuž vyplacení se zavázal. Tento přednes kvalifikoval první soud jako nárok ze smlouvy schovací (§§ 961 a 964 obč. zák.), odvolací soud naproti tomu jako nárok z tvrzeného smluvního závazku advokátova, podotknuv, že se žalobkyně snažila teprve v odvolacím řízení opřít žalobní nárok o poměr zastupitelský neb o náhradu škody z opomenutí, což prý by bylo nepřipustnou změnou žaloby, a že prý tu nejde ani o závazek rukojemský, k němuž chybí písemné prohlášení (§ 1346 druhý odstavec obč. zák.). Odvolací soud, opakovav důkaz výsledkem stran a opatřiv si od záložny znění vinkulace vkladu, schválil skutkové zjištění prvního soudu a zamítl žalobu pro nedostatek pasivní legitimace žalovaného. Nelze souhlasiti s odvolacím soudem, že prý žalobní nárok nebyl opřen o poměr zastupitelský a o závazek k náhradě škody. Žalobkyně vůbec neuváděla v žalobě, o jaký právní předpis svůj nárok opírá a nebyla povinna to uváděti. Stačilo, že uvedla skutkový děj, z něhož svůj nárok

vyvozovala, a učinila přesný žalobní návrh. Stačilo, že uvedla, co bylo mezi ní a bývalým manželem za spolupůsobení žalovaného advokáta ujednáno a co se dále stalo. Uvedla-li výslovně, že žalovaný neměl právo podávati žádost nebo žalobu o rozluhu, dokud neměl peníze složené ve své kanceláři, nebo ve své výhradné dispozici a že, podav žádost nebo žalobu bez tohoto, ručí sám za správné vyplacení, naznačovala dosti zřetelně, že se domáhá na žalovaném odškodnění z jeho zavinění. Pokud zejména jde o žalobní větu, že žalovaný sám ručí za správné vyplacení 5.000 Kč, jest zřejmo ze souvislosti s ostatními žalobními údaji, že tím není míněn závazek rukojemský, nýbrž že mělo býti prostě vyjádřeno, že žalovaný jest práv z vyplacení zmíněné částky. Žaloba jest tedy po právní stránce opřena nejen o tvrzený — a ovšem podle zjištění nižších soudů nedokázaný — osobní závazek žalovaného, že peníze budou složeny u něho a že on sám je žalobkyni vyplatí, nýbrž i o nárok na náhradu zaviněné škody, jak to žalobkyně jasněji teprve v odvolacím spise vyjadřovala. Nárok na náhradu škody jest ve skutkových zjištěních nižších soudů odůvodněn. Odvolací soud převzal zjištění prvního soudu, že se žalobkyně dostavila s manželem do kanceláře žalovaného, kde souhlasně uváděli, že chtějí provést rozvod a rozluhu manželství; že žalovaný je upozornil, že se dá věc urychlit, bude-li na manželovu žalobu vydán proti manželce rozsudek pro zmeškání a bude-li na jeho základě pak podána žádost o rozluhu; že manželé s tím souhlasili a ujednali, že manžel dá manželce 5.000 Kč po rozluce, že však je složí před prvním rokem, který bude ustanoven v rozvodové při a že je uloží u peněžního ústavu; že žalovaný dojednal s manžely, že první rok v rozvodové rozepři nebude konán, dokud žalovaný nebude míti potvrzení o tom, že manžel složil 5.000 Kč do peněžního ústavu, t. j. do občanské záložny; že se tak stalo a že o tom byl žalovaný vyrozuměn záložnou v potvrzence ze dne 3. března 1928; že rozvod i rozluha byly podle smlouveného postupu provedeny; že podle ujednání měl žalovaný peníze v záložně vyzvednouti a je žalobkyni po právoplatné rozluce poukázati; že žalovaný sdělil záložně, že bude disponovati vkladem manželovým jako jeho zástupce; že se o to také pokusil, ale že mu tam bylo oznámeno, že manžel mezi tím peníze vybral; že žalovaný sice za manželem jel, ale nic nepořídil. Mezi stranami není sporné, že žalovaný oznámil žalobkyni v dopise ze 13. července 1928, že jakmile bude vydáno usnesení o rozluce, má nárok na výplatu peněz u něho složených a že s výplatou peněz může počítati koncem září nebo počátkem října; že ještě v dopise ze 22. srpna 1928 psal žalobkyni, že se u soudu přesvědčí o doručení usnesení a že pak není překážky, by jí nezaslal částku smlouvenou a pro ni jejím manželem složenou a táže se jí, kam jí má částku dirigovati; že však v dopise ze dne 1. září 1928 oznámil žalobkyni, že sice dal záložně rozkaz, by jí poukázala 5.000 Kč, ale obdržel odpověď, že záložna vyplatila peníze již 5. května 1928 manželovi — že tedy žádá, by to vzala na vědomí a zařídila věc jak uzná za nejlepší. Nižší soudy zastávají názor, že žalovaný nebyl se žalobkyní ve smluvním poměru a že nebyl právním zástupcem jejím,

nýbrž manželovým. Formálně ovšem vystupoval žalovaný i v rozvodovém sporu i v rozlukovém řízení jen jako právní zástupce manželův, ale nižší soudy přehlížejí skutečný stav věci, který samy zjistily, zejména, že byl celý postup mezi manžely na radu advokáta již předem smluven. Při tomto ujednání byl advokát právním poradcem obou stran a měl tedy podle § 9 adv. řádu a § 1299 obč. zák. šetřiti odborné opatrnosti, by žalobkyně nepřišla ke škodě a aby jí výplata smluvených 5.000 Kč byla zajištěna. Vždyť ujednaný postup nebylo lze jinak provést, než za souhlasu obou stran. Jako advokátovi mohlo mu napadnouti, že vkladatel záloženského vkladu mohl by jej zase vybrati, a bylo jeho povinností, když obdržel od záložny potvrzenku ze dne 3. března 1928, v níž jest uvedeno, že vklad jest »opatřen vinkulací«, by se přesvědčil, než podle programu dále postupoval, o jakou vinkulaci jde. Byl by zvěděl, jak odvolací soud zjistil, že si manžel vyhradil výplatu jen na svůj poukaz, tedy proti ujednání, zjištěnému prvním soudem, že měl žalovaný vkladem disponovati, jako právní zástupce manželův. Žalovaný sám uvedl, že mu není známo, jak zněla vinkulace. Žalobkyně se mohla spolehnouti na advokáta, že, davši proti sobě vynésti rozsudek pro zmeškání a dovolivši takto provedení rozvodu a později i rozluky z její viny, obdrží, co bylo ujednáno a bylo jí lhostejno, obdrží-li zaplacení od advokáta či od peněžního ústavu. Toto opomenutí advokáta mělo v zápětí škodu žalobkyně, z níž jest žalovaný práv (§§ 1295 a 1299 obč. zák.). Byl-li žalovaný oklamán svým klientem a spolehl-li se na něho, jak vidno z jeho dopisů žalobkyni, nemůže následky své důvěřivosti přесunouti na žalobkyni a tvrditi — jak to činí v dovolací odpovědi — že manžel zneužil její důvěry a neopatrnosti.

#### Čís. 10566.

**I když rozhodnutí odvolacího soudu o nepřipuštění změny žaloby, navrhované v odvolání, bylo pojato do rozsudku odvolacího soudu, není proti němu opravného prostředku.**

Byly-li akcie, jež měl komisionář uloženy pro komitenta u anglické firmy, stíženy sekvestrací (zabavením) podle nařízení anglické vlády, mohl by komitent žádati na komisionáři vydání sekvestrovaných (zabavených) akcií jen, kdyby zabavení pominulo a akcie byly uvolněny.

Majetek příslušníků Čech, Moravy a Slezska, Slovenska a Podkarpatské Rusi, sekvestrovaný v Anglii, nebyl podroben likvidaci, nýbrž mohl býti vrácen vlastníku (desekvestrován), dokázal-li vlastník, že vstoupením v platnost mírových smluv nabyl automaticky státního občanství československého. Tento důkaz měl býti podán pro příslušníky bývalého Rakouska do 16. ledna 1921, pro příslušníky Slovenska a Podkarpatské Rusi do 26. ledna 1922.

Neprokázal-li komitent podmínky deseekvestrace svých akcií, nemůže se domáhati na komisionáři jich vydání ani z důvodu komisionářské smlouvy ani z důvodu náhrady škody pro její porušení.

(Rozh. ze dne 26. února 1931, Rv I 227/30).